

UZASADNIENIE

do Zarządzenia Nr 9.2023
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu
z dnia 16 czerwca 2023 r.
w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Łąka
Sulistrowicka”

W myśl art. 22 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 916 ze zm.)* dla rezerwatu przyrody, do czasu sporządzenia planu ochrony, sprawujący nadzór sporządza projekt zadań ochronnych, który opisuje istniejące zagrożenia oraz wskazuje sposoby ich eliminacji lub ograniczania.

Zgodnie z *Zarządzeniem Nr 7 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 28 stycznia 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Łąka Sulistrowicka” (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2011 r. poz. 351)* celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych zbiorowiska roślinności łąkowej z rzadkimi gatunkami roślin.

W chwili obecnej rezerwat przyrody „Łąka Sulistrowicka” nie posiada planu ochrony, ani też aktualnych zadań ochronnych - *Zarządzenie Nr 49.2017 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 14 listopada 2017 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Łąka Sulistrowicka”, zmienione Zarządzeniem Nr 27.2018 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 12 września 2018 r.* wygasło w dniu 14 listopada 2022 r. (zadania zawierały zalecenia dotyczące: usuwania pojedynczych drzew oraz nalotu zadrzewień i zakrzaczeń, karczowania nalotu i podrostu drzew, odtwarzania korytarzy łączących fragmenty łąk oraz wykoszenia łąk i usunięciu pozyskanej biomasy poza teren rezerwatu).

Jak wynika z dokumentacji przyrodniczej pt. *„Plan ochrony rezerwatu Łąka Sulistrowicka”* (Witold Berdowski, Eugeniusz Panek, Wrocław 1996 r.), zdecydowana większość łąk w rezerwacie reprezentowana jest przez zespół łąk trzęślicowych, które należą do najcenniejszych półnaturalnych krajowych zbiorowisk roślinnych oraz wyróżniają się wielogatunkową strukturą (w ich skład w rezerwacie wchodzi takie cenne gatunki jak: goryczka wąskolistna *Gentiana pneumonanthe*, goździk pyszny *Dianthus superbus*, kosaciec syberyjski *Iris sibirica*, mieczyk błotny *Gladiolus palustris*, mieczyk dachówkowaty *Gladiolus imbricatus*, pełnik europejski *Trollius europaeus*, storczyk plamisty *Dactylorhiza maculata*, ziemowit jesienny *Calchicum autumnale*, gółka długoostrogowa *Gymnadenia conopsea*,

podkolan biały *Platanthera biforia*, storczyk szerokolistny *Dactylorhiza majalis* i lilia złotogłów (*Lilium martagon*). Zgodnie z zaleceniami ochronnymi Autorów ww. opracowania dla rezerwatu przyrody „Łąka Sulistrowicka”, czynnością niezbędną do utrzymania celu ochrony tego obszaru jest systematyczne koszenie łąk.

Opisane powyżej łąki reprezentują siedlisko przyrodnicze: 6410 zmiennowilgotne łąki trzęślicowe *Molinion*, stanowiące przedmiot ochrony obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Masyw Ślęży PLH020040 - w granicach którego położony jest rezerwat przyrody „Łąka Sulistrowicka” - wymienione w *rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. 2014 r., poz. 1713)*.

Dla przedmiotowego obszaru Natura 2000 obowiązuje plan zadań ochronnych - ustanowiony *Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 11 lipca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Masyw Ślęży PLH020040 (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2014 r. poz. 3244)*. Zgodnie z ww. planem zadań ochronnych dla niniejszego siedliska przyrodniczego zalecane jest ekstensywne użytkowanie kośne lub kośno - pastwiskowe.

Zarządca terenu ww. rezerwatu - tj. Nadleśnictwo Miękinia - przedłożył zakres prac niezbędnych do przeprowadzenia w rezerwacie przyrody „Łąka Sulistrowicka” na najbliższe pięć lat - koresponduje on z celem ochrony rezerwatu, wynikającym z *Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu w sprawie rezerwatu przyrody „Łąka Sulistrowicka”*.

W związku z powyższym, tut organ uznał za zasadne, aby ponownie ustanowić zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Łąka Sulistrowicka” i umożliwić w oddziałach o numerach: 103-c, 103-d, 103-f, 103-h, 103-j, 103-k, 103-m, 103-n, 103-s i 103-t Leśnictwa Sulistrowiczki wykaszanie łąk oraz wycinkę i karczowanie nalotu i podrostu drzew.

Wykaszanie łąk oraz karczowanie nalotu i podrostu drzew zapobiegnie zanikaniu na skutek sukcesji gatunków roślin rzadkich i chronionych, co przyczyni się do zachowania różnorodności biologicznej rezerwatu. Tym samym siedlisko przyrodnicze zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych zostanie utrzymane we właściwym stanie przyrodniczym.

W oddziałach o numerach 103-c, 103-d, 103-f, 103-h, 103-j, 103-k, 103-m, 103-n, 103-s i 103-t koszenie i karczowanie należy realizować po zakończeniu sezonu wegetacyjnego, tj. w okresie jesienno - zimowym (większość roślin łąkowych jest już po fazie owocowania). Powyższe nie uszkodzi roślin i umożliwi rozsianie się większości nasion oraz zapewni zachowanie w glebie ich rezerwuaru.

Z uwagi na występowanie na części łąk niepożądanych gatunków ekspansywnych tj. trzcinnika w części oddziału nr 103-m oraz trzciny we fragmentach oddziałów o numerach:

103-j, 103-k, 103-s zalecane jest również dodatkowe koszenie w terminie czerwiec/lipiec, tj. w okresie kiedy ww. rośliny są przed etapem rozsiewania nasion i magazynowania składników odżywczych w kłęczach.

Jednocześnie wskazano, aby wysokość koszenia nie była niższa niż 10 cm od powierzchni gruntu - wiele występujących w runi gatunków roślin jest wrażliwych na zbyt niskie koszenie (w tym wskaźnikowa trzęślica modra *Molinia caerulea*). Zalecono także, by koszenie prowadzone było od środka płątów łąk na zewnątrz, co ma na celu umożliwienie kręgowcom swobodną ucieczkę z wykaszanych łąk.

Biomasa winna zostać usunięta poza granice rezerwatu, gdyż w wyniku jej nagromadzenia wzrasta wilgotność i zakwaszenie gleby (zmiana odczynu podłoża jest przyczyną ustępowania wielu gatunków o odmiennych wymaganiach pokarmowych).

Do zadań ochronnych wprowadzono również zapis, aby w granicach rezerwatu prowadzić ogląd terenowy (obejmujący np. obserwację zmian sukcesyjnych, pojawiania się lub zanikania gatunków itp.), co pozwoli na bieżącą aktualizację potrzeb związanych z wycinką nalotu, podrostu drzew i krzewów oraz koszeniem łąk na nowych powierzchniach. W przypadku, jeżeli ogląd terenowy wykaże, iż uzasadniona jest wycinka, karczowanie nalotu i podrostu drzew i krzewów oraz koszenie łąk w aspekcie szerszym niż ujęty w ww. zadaniach ochronnych (np. na terenie innych wydzieleń), to po ustaleniu zakresu prac i ich lokalizacji z tut. Dyrekcją powyższy zapis umożliwi jej przeprowadzenie w rezerwacie.

Ponadto w niniejszych zadaniach ochronnych ujęto działanie wynikające z *Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Masyw Ślęży PLH020040*, polegające na odnowieniu populacji mieczyka błotnego *Gladiolus palustris* w oddziałach o numerach: 103-c, 103-h, 103-j, 103-k, 103-m, 103-n Leśnictwa Sulistrowiczki (poprzez pobranie nasion i rozmnażanie in situ).

Podobnie jak siedlisko przyrodnicze zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych *Molinion*, mieczyk błotny *Gladiolus palustris* również stanowi przedmiot ochrony obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Masyw Ślęży PLH020040 - wymieniony w *rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000*.

Mieczyk błotny jest również gatunkiem objętym ochroną ścisłą na mocy załącznika nr 1 do *rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409)*, ujętym w pozycji nr 233. Ponadto z dokumentacji do ww. planu zadań ochronnych wynika, iż gatunek ten jest krytycznie zagrożony - rezerwat przyrody „Łąka Sulistrowicka” jest jedynym potwierdzonym stanowiskiem tego gatunku w Polsce.

Realizacja działań z zakresu czynnej ochrony przyrody - w zakresie: koszenia powierzchni łąkowych, karczowania nalotu i podrostu drzew oraz zwiększenia liczebności mieczyka błotnego *Gladiolus palustris* - pozwolą na zachowanie celu ochrony rezerwatu oraz utrzymanie jego składników we właściwym stanie przyrodniczym.

Celem umożliwienia tut. organowi sprawowania właściwego nadzoru nad rezerwatem, nałożono obowiązek przedkładania sprawozdań z przeprowadzonych w rezerwacie prac.

Dokumentacja źródłowa znajduje się w aktach sprawy.

Z-ca Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska we Wrocławiu,
Regionalny Konserwator Przyrody

Katarzyna Łapińska

*/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/*